

Försvarsutskottets betänkande

1982/83:15

om vissa materielunderhållsfrågor inom försvaret (prop. 1982/83:138)

I betänkandet behandlas de förslag som regeringen – efter föredragning av statsrådet Curt Boström – har förelagt riksdagen i proposition 1982/83:138. Vidare behandlas motionerna 1982/83:195, 235, 1241 och 1247 som har väckts under den allmänna motionstiden samt motionerna 1982/83:2296 och 2297 som väckts med anledning av propositionen.

Propositionen

Regeringen har i proposition 1982/83:138 föreslagit riksdagen att

1. godkänna de riktlinjer för försvarets materielunderhåll som föredragande statsrådet har förordat,
2. godkänna den organisation av underhållet av försvarsmaktens marktelemateriel och av försvarsmaktens reservmaterieförsörjning som föredragande statsrådet har förordat.

Bakgrund

Med stöd av regeringens bemyndigande i december 1980 tillkallade dåvarande chefen för försvarsdepartementet en särskild utredare för att granska försvarets materielunderhåll. Utredaren skulle föreslå uppgifter, organisation och dimensionering för försvarsmaktens underhållsresurser samt ange områden där besparingar ansågs möjliga. Utredaren, som för sitt uppdrag antog namnet 1980 års underhållsutredning (U 80), överlämnade i september 1981 delbetänkandet (Ds Fö 1981:7) Försvarets materielunderhåll under 1980-talet. I betänkandet redovisas en grundsyn på hur försvarsmaktens materielunderhåll bör organiseras och dimensioneras samt en bedömning av besparingsmöjligheterna inom organisationen.

I 1982 års försvarsbeslut (prop. 1981/82:100, FöU 18, rskr 374) lämnade riksdagen utan erinran vad försvarsministern på grundval av förenämnda utredningsarbete hade anfört rörande underhållsfrågor inom försvaret. Detta innebar ett godtagande av principen att krigsorganisationens krav måste utgöra grunden för utformningen av underhållsfunktionerna. Samtidigt skulle en effektiv och rationell fredsorganisation eftersträvas. Underhållsåtgärderna borde delas upp i en främre och en bakre del. Försvaret självt borde organisera underhållsresurserna där det ställs särskilda krav på kompetens, beredskap och sekretess, medan övrigt underhåll borde kunna

köpas eller utföras med egna resurser. Den godtagna inriktningen innebar också ett stegvis införande av ett centraliserat/regionaliserat apparatunderhåll samt ett samordnande av förvaltning och underhåll av olika flygplansversioner och av helikoptrar.

U 80 fick i januari 1982 tilläggsdirektiv (Dir. 1982:2). Enligt dessa skulle utredningen i en andra etapp bl. a. precisera dimensioneringen och organisationen av underhållsresurserna.

Utredningen överlämnade i september 1982 slutbetänkandet (Ds Fö 1982:3) Försvarets materielunderhåll under 1980-talet: Uppgifter, organisation och dimensionering. Till proposition 1982/83:138 finns fogade sammanfattningar av förslagen i slutbetänkandet (bilaga 2) och av remissyttrandena över dessa (bilaga 3). Förslagen i propositionen bygger på resultatet av utredningens arbete. I bilaga 1 till propositionen finns också en redogörelse för den nuvarande organisationen och indelningen av materielunderhållet inom försvarsmakten.

Föredragande statsrådet

Föredragande statsrådet uppehåller sig inledningsvis vid vissa grundläggande förutsättningar för utformningen av försvarsmaktens materielunderhåll under 1980-talet (s. 3-5). Han gör det bl. a. mot bakgrund av de principer för materielunderhållets utformning som riksdagen godtog i samband med 1982 års försvarsbeslut (1981/82:100 bil. 2, FöU 18, rskr 374). En annan utgångspunkt för hans överväganden är den minskning av kostnaderna för försvarets materielunderhåll som bedöms bli följden av en beräknad krympning av underhållsvolymen under 1980-talet. U 80 har uppskattat att denna nedgång kommer att minska kostnaderna för materielunderhåll från ca 3 miljarder kronor f. n. till ca 2,66 miljarder kronor budgetåret 1991/92. U 80 har vidare - framhåller statsrådet - visat på betydande besparingsmöjligheter utöver dem som följer av nedgången i materielunderhållets omfattning. Föredragande statsrådet finner det nödvändigt att i största möjliga utsträckning ta till vara dessa ytterligare möjligheter att spara. Resultatet av U 80:s arbete utgör enligt hans bedömning ett bra underlag för de ytterligare åtgärder som måste vidtas under 1980-talet för att göra det möjligt att uppnå sparmålet i försvarsbeslutet.

I anslutning till redogörelsen för de grundläggande förutsättningarna för sina överväganden (s. 3-5) tar statsrådet Boström på grundval av U 80:s förslag bl. a. upp frågan om förläggning av materielunderhåll till utlandet samt kategoritillhörighet för personalen i den främre underhållsorganisationen.

Det förslag till försvarsgrenarnas underhållsorganisation som läggs fram i propositionen (s. 5-7) innebär för arméns del en förstärkning av den lokala underhållsledningen medan underhållsresurserna

minskar något. Vid marinen förordas en enhetlig organisation av den lokala underhållsledningen. Underhållsresurserna avses vid denna försvarsgren samordnas till s. k. förbandsbundna verkstäder vid de lokala myndigheterna. Det löpande fartygsunderhållet samt vissa översyner föreslås genomföras lokalt beroende på fartygens fredsbasering. Större översyner och moderniseringar fördelas fartygstypvis mellan Ostkustens örlogsbas (Muskö) och Karlskronavarvet AB. Beträffande flygvapnet bör enligt statsrådet Boström ett s. k. versionskontor inrättas för varje flygplanstyp för samordning av förvaltning och underhåll av den aktuella flygplanstypen. Vidare förordas en centralisering av underhållet av vissa el- och teleapparater samt av säkerhetsmateriel.

För det bakre underhållet av marktelemateriel föreslår föredragande statsrådet (s. 7–9) bl. a. inrättandet av särskilda markteleverkstäder som ersättning för den nuvarande till flygvapnet knutna TSB-organisationen (teleservicebasorganisationen). Ledningen för dessa verkstäder, som avses vara gemensamma för samtliga försvarsgrenar, föreslås förläggas till de militärområdesvisa verkstadsförvaltningarna. Dessa avses därvid förstärkas med markteleteknisk kompetens. Statsrådet Boströms ställningstagande avviker i denna del från U 80:s förslag. Utredningen har förordat att verkstäder för underhållet av marktelematerielen skall ingå i den tekniska enheten i flygvapnets sektorflottiljer (F 4, F 10, F 16 och F 21). I propositionen görs vissa regionalpolitiska uttalanden rörande verkstadsresursernas lokalisering men i övrigt tas där inte ställning till valet av lokaliseringssorter för dessa.

Helikopterunderhållet föreslås i propositionen (s. 9–10) samordnas i ett versionskontor förlagt till Norrbottens flygflottilj (F 21) i Luleå. För det bakre underhållet skapas två helikopterverkstäder. Nuvarande verkstadskompanier vid marinens helikopterdivisioner på Berga och Säve i Göteborg föreslås utgå. Statsrådet Boström tar i propositionen inte ställning till dimensioneringen av de främre och bakre underhållsresurserna. Frågan avses behandlas av regeringen i annat sammanhang.

Föredragande statsrådet redovisar också förslag till en för försvarsmakten gemensam reservmaterieförsörjning (s. 10–11). En enhet för inköp, lagerhållning och distribution av reservmateriel föreslås inrättas i försvarets materielverk och till sin huvuddel bli lokaliserad till Arbogaområdet. Enheten avses ingå i en huvudavdelning i materielverket. Detta innebär ett avsteg från U 80:s förslag som tog sikte på en från huvudavdelningen fristående enhet direkt under generaldirektören.

Slutligen tar propositionen upp vissa frågor som berör materieförvaltningarna vid militärområdesstaberna (s. 11). U 80 föreslår bl. a. att dessa förvaltningar skall samlokaliseras med militärområdesstaberna i Södra militärområdet, Bergslagens militärområde, Nedre Norrlands militärområde och Övre Norrlands militärområde. Föredragande statsrådet bedömer att möjligheterna till sådana samlokaliseringar f. n. är

begränsade i Nedre Norrlands och Övre Norrlands militärområden.

Beträffande g e n o m f ö r a n d e t av organisationen anføres i propositionen bl. a. (s. 11–12) att det ankommer på regeringen att på grundval av de föreslagna principerna besluta om organisation, dimensionering m. m. av materielunderhållet och att fastställa tidsplan för omorganisationens genomförande.

De föreslagna förändringarna i försvarets materielunderhåll väntas leda till årliga besparingar om minst 100 milj. kr. i slutet av 1980-talet.

Motioner

1982/83:195 av Rune Torwald m. fl. (c, fp, vpk) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att andra helikopterdivisionen även i fortsättningen skall vara lokaliserad till Säve i Göteborg.
2. att riksdagen beslutar att verkstadsresurserna vid Säve i princip bevaras.

1982/83:235 av Kenth Skärvik (fp) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att andra helikopterdivisionen skall vara kvar på Säve i Göteborg.
2. att riksdagen beslutar att underhållsverkstaden skall finnas i andra helikopterdivisionens omedelbara närhet även i fortsättningen.

1982/83:1241 av Claes Elmstedt (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att 2:a helikopterdivisionen på Säve snarast omlokaliseras till Blekinge flygflottilj.

1982/83:1247 av Göran Riegnell m. fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande *dels* att andra helikopterdivisionen även fortsättningsvis skall vara förlagd till Säve, *dels* att helikopterverkstaden i Säve skall bibehållas.

1982/83:2296 av Eric Hägelmark (fp) och Kerstin Ekman (fp) vari yrkas

1. att riksdagen uttalar att ledningen av försvarsmaktens markteleunderhåll bör utövas av de fyra militärbefälhavare som också har luftoperativt ansvar, alltså militärbefälhavarna i Syd, Öst, Nedre Norrland och Övre Norrland.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om försöksverksamhet i luftförsvarssektor Syd med lokal organisation av försvarsmaktens markteleunderhåll.

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen sagts i fråga om behovet av beredskap och uthållighet i fråga om helikoptrar som används för ubåtsjakt och räddningstjänst.

1982/83:2297 av Göthe Knutson (m) vari yrkas att riksdagen beslutar i enlighet med 1980 års underhållsutrednings (U 80) förslag beträffande

organisierandet av försvarsmaktens markteleunderhåll inom flygvapnets sektorflottiljer.

Utskottet

Såsom framgår av redogörelsen i det föregående godtog riksdagen redan i samband med 1982 års försvarsbeslut vissa riktlinjer för utformningen av organisationen av underhållet av försvarsmateriel (prop. 1981/82:102 bil. 2. FöU 18, rskr 374). Bl. a. framhölls att krigets krav måste utgöra grund för utformningen av underhållsfunktionen liksom för all annan verksamhet inom försvaret. Samtidigt borde verksamheten i fred bedrivas så rationellt och effektivt som möjligt. Föredragande statsrådet har bl. a. haft dessa riktlinjer som grundläggande förutsättningar för sina överväganden i propositionen.

I överensstämmelse med nämnda riktlinjer anser utskottet att krigets krav måste tillmätas stor betydelse i de nu aktuella organisationsfrågorna. Samtidigt är det i rådande ekonomiska situation – som föredragande statsrådet också framhåller – nödvändigt att ta till vara alla möjligheter till besparingar om de sparmål som sattes upp i försvarsbeslutet skall kunna nås. Detta gäller inte minst den kostnadskrävande verksamhet som utskottet nu behandlar. Stor hänsyn måste också tas till den personal som berörs av organisationsförändringarna. Det är enligt utskottets mening viktigt att de synpunkter som utskottet nu redovisat blir beaktade i den organisation som kommer att fastställas.

Utskottet har bl. a. utifrån angivna utgångspunkter bedömt de riktlinjer för försvarsgrenarnas underhållsorganisationer som regeringen föreslår riksdagen att godkänna. Utskottet har därvid inte funnit anledning till erinran mot vad föredraganden har anfört.

Frågan om hur underhållet av marktelemateriel bör organiseras har tilldragit sig utskottets särskilda intresse. bl. a. mot bakgrund av att man i propositionen på denna punkt påtagligt har frångått U 80:s förslag.

För det bakre underhållet för marktelemateriel har U 80, som framgår av redogörelsen i det föregående, föreslagit en organisation med fyra marktelevverkstäder i de tekniska enheterna i flygvapnets sektorflottiljer. Verkstadsledningarna avses bli samlokaliserade med dessa flottiljer. Verkstadsresurserna anser U 80 däremot bör vara fördelade på 14 orter och där vara samgrupperade med militärområdesverkstäder och marina verkstäder.

Propositionens organisationsförslag innebär att ledningen av de föreslagna verkstäderna knyts till de nuvarande militärområdesvisa verkstadsförvaltningarna i stället för till sektorflottiljerna. Verkstadsförvaltningarna avses därvid förstärkas med markteleteknisk kompetens. Detta förslag är utarbetat i enlighet med synpunkter som försvarets materielverk (FMV) framförde i anslutning till remissbehandlingen av U 80:s slutbetänkande. De har godtagits av överbefälhavaren medan cheferna för marinen och flygvapnet

har förkastat dem. I propositionen tas inte ställning till valet av lokaliseringsorter för verkstadsresurserna. Denna fråga bedöms behöva övervägas ytterligare. Av regionalpolitiska skäl anses emellertid resurser böra behållas i Ronneby och Luleå. Karlsborg bör också enligt propositionen tillföras sådana resurser.

I motion 2297 (m) förordar motionären samma organisation för underhåll av markelemateriel som U 80 stannat för. Motionären åberopar främst operativa skäl. Han hänvisar också till att chefen för flygvapnet är organisationens största kund och har den bästa kompetensen att styra markeleunderhållet. Motion 2296 (fp) innehåller ett eget förslag till lösning. Enligt motionärerna skulle, om propositionens förslag genomfördes, luftförsvarssektorerna Mitt och Syd bli beroende av två olika verkstadsförvaltningar eftersom de omfattar två militärområden. Detta skulle kunna undvikas, anför motionärerna, om markeleverkstäderna inrättades endast vid de militärområden där militärbefälhavarna har luftoperativt ansvar. Motionärerna anser vidare att man bör ge överbefälhavaren i uppdrag att i Södra militärområdet påbörja försök med en organisation enligt deras förslag.

Utskottet har bl. a. genom utfrågningar med generaldirektören för FMV och chefen för flygvapnet samt med företrädare för överbefälhavaren inhämtat synpunkter på de övervägda organisationsalternativen för markeleunderhållets utformning.

FMV bedömer att det i propositionen förordade alternativet kan tillgodose de krav som beredskap och krigsförberedelsearbete ställer. FMV hävdar vidare att alternativet innebär en besparing om åtta tjänster utöver de personalbesparingar som det av U 80 och i motion 2297 förordade alternativet beräknas medföra. Dessutom räknar FMV med vissa andra besparingar som inte ansetts möjliga i nyssnämnda alternativ.

Chefen för flygvapnet anser att U 80:s förslag av operativa skäl är att föredra. Han har pekat på att organisationen för markeleunderhåll huvudsakligen utnyttjas för verksamhet inom hans ansvarsområde och att det främst är flygvapnet som är beroende av en väl fungerande organisation för markeleunderhåll. Det är därför enligt flygvapenchefens mening naturligt att ha en organisation som är knuten till sektorflottiljerna. Detta alternativ bedömer han kunna inrymma samma besparingsmöjligheter som regeringens förslag.

Överbefälhavaren har förklarat sig kunna godta regeringens förslag, främst på grund av de ytterligare besparingar som är förbundna med detta. De operativa/beredskapsmässiga kraven synes enligt hans bedömning kunna tillgodoses i detta alternativ även om det har nackdelar i detta avseende jämfört med sektorlösningen. Han har särskilt understrukit nödvändigheten av att sektorchefen tillförsäkras goda möjligheter att påverka verksamheten vid miloverkstäderna i vad avser upprätthållandet av driften på det militära telenätet.

Utskottet konstaterar att berörda myndigheter har gjort olika bedömningar av U 80:s förslag och den lösning av markteleunderhållets organisation som förordas i propositionen. Mot den bakgrunden har utskottet funnit anledning att underkasta dem en ingående granskning. Utskottet har därvid kommit fram till att övervägande skäl talar för att välja det av regeringen förordade organisationsalternativet. Det förefaller enligt utskottets mening ge de bästa besparingsmöjligheterna. Det har också av överbefälhavaren kunnat godtas från operativ och beredskapsmässig synpunkt. Utskottet vill i det sammanhanget starkt understryka att besparingseffekten i stor utsträckning kommer att bli beroende av resultatet av det arbete med detaljorganisationen som ännu återstår. Detsamma gäller frågan om hur beredskaps- och krigsorganisatoriska krav skall kunna tillgodoses i den nya organisationen. I det sammanhanget bör särskilt beaktas vad överbefälhavaren har framhållit rörande nödvändigheten av att sektorchefen tillförsäkras goda möjligheter att under militärbefälhavaren utöva sitt ansvar för att driften av det militära telenätet kan upprätthållas. En annan fråga att beakta är hur den föreslagna organisationen bättre än den nuvarande TSB-organisationen kan bli utnyttjad av alla försvarsgrenarna och andra intressenter inom totalförsvaret.

Utskottet räknar med att regeringen nogga kommer att följa det fortsatta organisationsarbetet och vidta erforderliga åtgärder för att de krav utskottet nyss berört skall bli tillbörligt beaktade.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet bifall till propositionen i denna del och avslag på motion 2297.

Utskottet har också övervägt det i motion 2296 (fp) redovisade organisationsförslaget som är att uppfatta som en modifiering av regeringens förslag. Enligt utskottets uppfattning innebär motionens alternativ en komplicerad organisation som inte är rationell i fred och svår att anpassa till gällande krigsorganisation. Motion 2296, yrkande 1, bör därför avslås. I konsekvens med detta ställningstagande bör inte heller yrkande 2 i motionen bifallas.

Regeringens förslag rörande helikopterunderhållets organisation berörs av yrkanden om lokaliseringen av andra helikopterdivisionen som förts fram i motionerna 195 (c, fp, vpk), 235 (fp), 1241 (c) och 1247 (m), alla väckta under den allmänna motionstiden. I motion 1241 anser motionärerna att andra helikopterdivisionen, som f. n. är lokaliserad till Göteborg, skall omlokaliseras till Blekinge flygflottilj (F 17). De övriga motionerna innehåller yrkanden om att divisionen skall behållas i Göteborg. I propositionen föreslås att andra helikopterdivisionen som hittills baseras på västkusten, U 80 har förordat en lokalisering till F 17. Utskottet har ingen erinran mot regeringens ställningstagande i denna fråga. Ifrågasvarande yrkanden i motionerna 195, 235 och 1247 bör därför bifallas medan motion 1241 bör avslås.

I propositionen föreslås att helikopterunderhållet samordnas i ett versionskontor förlagt till F 21 i Luleå. För det bakre underhållet skapas två

helikopterverkstäder, en förlagd till F 21 och en till Ostkustens örlogsbas i Berga. Nuvarande verkstadskompanier vid marinens bägge helikopterdivisioner på Berga och Säve i Göteborg föreslås utgå.

I motion 2296 vänder sig motionärerna mot tanken att dra in verkstadskompanierna vid helikopterdivisionerna. De bedömer att åtgärden menligt kan påverka beredskapen och uthålligheten i fråga om helikoptrar i ubåtsjakt och räddningstjänst. De anser sig inte kunna överblicka om kraven på beredskap och uthållighet kan klaras med andra och mindre insatser än ett bibehållande av de båda verkstadskompanierna. Man bör, framhåller de, inom ramen för vad som behövs för att klara investeringsbehovet självfallet söka en så billig lösning som möjligt. Detta bör enligt motionärerna riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Motionerna 195 (c, fp, vpk), 235 (fp) och 1247 (m) slår vakt om verkstadsresurser för helikopterunderhåll på Säve.

Utskottet biträder propositionens förslag rörande underhållsorganisationen för helikoptrar. Detta ligger i linje med riksdagens ställningstagande rörande helikopterunderhållets organisation i 1982 års försvarsbeslut (FöU 1981/82:18 s. 88–91). Också när det gäller de i motion 2296 uttryckta farhågorna för att nedläggningen av de båda verkstadskompanierna menligt skulle påverka beredskap och uthållighet hänvisar utskottet till det arbete med detaljorganisationen som återstår. Samma hänvisning gör utskottet när det gäller motionsyrkandena om att bibehålla verkstadsresurser på Säve. Utskottet räknar nämligen med att man i det fortsatta arbetet kommer att tillse att tillräckliga resurser i förevarande hänseende kommer att finnas på Berga och Säve. Det kan i sammanhanget pekas på att det enligt regeringsförslaget kommer att finnas verkstadsresurser på Berga även i framtiden. Utskottet har vidare inhämtat att man avser tillgodose behovet av underhållsresurser på Säve genom att tillföra sådana i tillräcklig utsträckning i den främre underhållsorganisationen. Något uttalande i enlighet med vad som föreslås i motion 2296 behövs inte. Syftet med motionerna 195, yrkande 2, 235, yrkande 2, och 1247 i denna del torde i huvudsak bli tillgodosedda. Motionsyrkandena bör avslås.

Regeringens förslag rörande organisationen av en för försvarsmakten gemensam reservmaterieförsörjning innebär delvis ett avsteg från vad U 80 har förordat. Avvikelsen gäller – som framgår av redogörelsen i det föregående – frågan om hur den för ändamålet avsedda organisationsenheten skall inordnas i FMV. U 80 anser att en fristående enhet direkt under generaldirektören är att föredra. Föredragande statsrådet föreslår däremot att enheten skall ingå i en huvudavdelning vid ämbetsverket. Utskottet har inte någon erinran mot den lösning som statsrådet Boström har redovisat. Den har sin huvudsakliga betydelse när det gäller ledningsfunktionen och påverkar enligt utskottets bedömning endast marginellt den verksamhet som enligt propositionen skall vara lokaliserad till Arbogaområdet.

Utskottet vill slutligen behandla ett par speciella frågor som föredragande statsrådet tar upp i propositionen. Det gäller underhållet av flygplan Tp 84 (Hercules) och kategoritillhörigheten för personal i den främre underhållsorganisationen.

Mot bakgrund av sin i det föregående deklarerade uppfattning om krigsorganisationens betydelse biträder utskottet föredragande statsrådets avsikt att pröva möjligheten att förlägga en större andel av underhållet av flygplan Tp 84 till Sverige. En sådan åtgärd måste bidra till att minska vår sårbarhet i krig. Samtidigt kan den ge vissa nya arbetstillfällen.

Utskottet anser också i likhet med U 80 att frågan om kategoritillhörigheten för den personal som bör ingå i den främre underhållsorganisationen bör bedömas med beaktande av krigsorganisationens behov. Utskottet vill i det sammanhanget erinra om att det i betänkande FöU 1982/83:13 har godtagit ett förslag av regeringen att all personal i krigsorganisationen skall vara militär. Utskottet delar dock inte utredningens uppfattning att krigsförberedelsearbetet och krigsorganisationens krav utesluter att civil personal ingår i organisationen i fredstid. Utskottet bedömer därför i likhet med föredragande statsrådet att man genom en lämplig avvägning i fråga om personaluppsättningen för freds- och krigsorganisationen i fredstid kan bereda plats även för civil personal i sådana uppgifter.

Mot vad föredraganden i övrigt har anfört i propositionen har utskottet inte någon erinran.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

1. beträffande *riktlinjer för försvarets materielunderhåll*
 - a. att riksdagen med bifall till propositionen och motionerna 1982/83:195, yrkande 1, 1982/83:235, yrkande 1, och 1982/83:1247 i denna del samt med avslag på motion 1982/83:1241 godkänner vad föredragande statsrådet har anfört om lokaliseringen av andra helikopterdivisionen,
 - b. att riksdagen med bifall till propositionen och avslag på motionerna 1982/83:195, yrkande 2, 1982/83:235, yrkande 2, 1982/83:1247 i denna del och 1982/83:2296, yrkande 3, godkänner de riktlinjer för underhåll av helikoptrar som föredragande statsrådet har förordat,
 - c. att riksdagen godkänner de riktlinjer för försvarets materielunderhåll som föredragande statsrådet i övrigt har förordat,
2. beträffande *underhållet av försvarsmaktens marktelemateriel*

att riksdagen med bifall till propositionen och med avslag på motionerna 1982/83:2296, yrkandena 1 och 2, och 1982/83:2297 godkänner den organisation som föredragande statsrådet har förordat,

3. beträffande *försvarsmaktens reservmaterieförsörjning* att riksdagen godkänner den organisation som föredragande statsrådet har förordat.

Stockholm den 5 maj 1983

På försvarsutskottets vägnar
PER PETERSSON

Närvarande: Per Petersson (m), Roland Brännström (s), Göthe Knutson (m), Karl-Erik Svartberg (s), Olle Aulin (m), Ulla Ekelund (c), Holger Bergman (s), Mats Olsson (s), Anita Bråkenhielm (m), Eric Hägelmark (fp), Inge Carlsson (s), Ingvar Björk (s), Iréne Vestlund (s), Anders Svärd (c) och Nils T. Svensson (s).

Reservation

Per Petersson (m), Göthe Knutson (m), Olle Aulin (m), Ulla Ekelund (c), Anita Bråkenhielm (m), Eric Hägelmark (fp) och Anders Svärd (c) anser *beträffande underhållet av försvarsmaktens marktelemateriel*

dels att den del av utskottets anförande som på s. 7 börjar "Utskottet konstaterar" och på slutar "motion 2297." bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att berörda myndigheter har gjort olika bedömningar av U 80:s förslag och den lösning av markteleunderhållets organisation som förordas i propositionen. Mot den bakgrunden har utskottet funnit anledning att underkasta båda alternativen en ingående granskning. Utskottet har därvid kommit fram till att övervägande skäl talar för att välja det av U 80 föreslagna och i motion 2297 förordade alternativet.

Enligt utskottets mening bör den huvudsakliga avnämaren, sektorchefen, ha ett direkt inflytande på underhållet av marktelemateriel. Detta är en garanti för en effektiv organisation i fred och ger förutsättning för en god beredskap. En sådan organisation har dessutom fördelen av att vara bättre anpassad till gällande krigsorganisation än den i propositionen förordade. Anknytningen till flygvapnet får självfallet inte utesluta att organisationen också kommer att utnyttjas av andra delar av totalförsvaret.

Utskottet räknar också med att man, i enlighet med vad flygvapenchefen anser, i den nu förordade organisationen kan åstadkomma lika stora besparingar som har bedömts vara förbundna med regeringens alternativ. Utskottet vill dock understryka att besparingseffekten kommer att vara starkt beroende av resultatet av det arbete med detaljorganisationen som ännu återstår. Detsamma gäller frågan om hur beredskaps- och krigsorganisatoriska krav skall kunna tillgodoses.

Utskottet räknar med att regeringen noga kommer att följa det fortsatta organisationsarbetet och vidta erforderliga åtgärder för att de synpunkter som utskottet nu redovisat blir tillbörligt beaktade.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet bifall till motion 2297 och avslag på propositionen och motion 2296 i denna del.

dels att utskottets hemställan (s. 9) i moment 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *underhållet av försvarsmaktens markelemateriel* att riksdagen med bifall till motion 1982/83:2297 och med avslag på propositionen och motion 1982/83:2296, yrkandena 1 och 2, godkänner den organisation som har förordats i motion 1982/83:2297.

